

2020

AO

Total marks : 90

Time : 3 hours

General instructions:

i) *Approximately 15 minutes is allotted to read the question paper and revise the answers.*

ii) *The question paper consists of 22 questions. All questions are compulsory.*

iii) *Marks are indicated against each question.*

iv) *Internal choice has been provided in some questions.*

N.B: *Check that all pages of the question paper is complete as indicated on the top left side.*

SECTION –A (Zügang aser langzüang)

1. Agüja aliba olenji junga zügang aser tasüngdangba temji langzüang:

Lijabai sobutsü tajung sobutsür rongnung Juju ozü ya ka liasü. La tamasabo kanga dang temsüa chubar kidang kilir inyaka aru. Saka la dak chidiyungdi aketba ajanga chubar kidang chiyungtsü peria ngua liaka, lai medemer aika ket nungi chiyungtsü apua achi. Chiyungtsü apudena chitsür sentsühji tanaben meyipa moteti sentsühtsür aküm. Joko sentsüh motetbayong taputsürtemi la apu aser ajaki mela melaa sentsühtsür ozü ta ajitetdaksütsü atema mimung nung temang ajunga meroksatsü.

Lai pei soru raksaja merenshibaji temlung nung masem jashia ali. Soru raksabaji wadang nung ajaki tetlatetshia menütsütsü tsübu. Aser taak agi telok nung komaang mesenzüi aküm. La temang nung tezüing tasen adoka, kenübo pei soruji akhi ama tobur junga kümdisü ta bilema telok nungi jena or tangari mangudak min aser süngzürong nung atsükok. Saka tezüingji tasen madok terungpetji pei sobutsü aküm.

Telok nung atsüngzüker pei kisüing azüngmeyak aser mulungzürep agi sünger liyonga aruba mapang ka, konung anüngtsünger ozü posüi la atema pongmang ka jungtua pongmangtsür saak. Posüi pongmangji la bushia arua ashi.

“Na tang tepetzük tia nung liaka, tesülenbo nai anisüngzüker tia ngua alitsüsa ni pongmang ka pongmangtsüogo.” Lai pongmang tajungji angashia kanga pela aser mulungsünep angu. Posüi Juju dang pongmang ashibaji owai lazüka Juju tsüngnepji khen tanga metöksüi la sülen anidakjen anidak.

Posüi pongmang tajung pongmangtsür külen mapang ka nungi ka ta tsüngküm melentepa oaka Jujui tia tajungji mungutet, owa ozüi ain adoker Posüji atakatem.

Posü ya tamasabo chubar kidang mesüa, chubai tenyaba shitokshira mapa nung inyaker kangadang teyakyak nübu tajung ka liasü. Ibajagi la dang po shitoker Posü ta aja. Posü pongmang majungbaji meimchiria meteta,

Posü shi achi nung pongmang memezüngtsü ta tsübuloka bilemer achitsü ashipang.

Tasüngdangbatem:

- | | | |
|------|---|--------------|
| (a) | Shibai shiba nem kechi sobutsü? | 1 |
| (b) | Shiba sentsühtsür aküm aser kechiba? | 1 |
| (c) | Taputsürtemi la dak kechi inyak? | 1 |
| (d) | Tezüng tasen adoka akhi ama tobur junga akümtsü teimla nung kong atsükok? | 1 |
| (e) | Shibai shiba atema kechi pongmangtsü? | 1 |
| (f) | Kechiba owa ozü ain adoker Posü atakatem? | 1 |
| (g) | Kechiba Posü ta aja? | 1 |
| (h) | Kechiba Posü shi machir? | 1 |
| (i) | Item ojang tetezü agüjang: | 1+1=2 |
| (i) | Teyakyak | |
| (ii) | Azüngmeyak | |

SECTION –B (Olem)

2. **Ana rongnungi ka shimteta ojang 100-150 tashi nung langzüang:**
- a. Na Limaba/Limala. Ner school Headmaster dang, school nung tejemtsü tzü tajung anepalua ayutsü asoshi temepishiba shiti ka züluang.
- Mesüra** **6**
- b. Na Temsü/Naro, School captain. Ner school anepdang tekülem sentong nung jembitsü, ‘Anepdang yakta sakba tajangzük’ olung nung onük ka züluang.
3. **Ana rongnung ka shimteta ojang 50 shi nung langzüang:**
- a. Na Reuben. Ner tanur class 10 nung azünger. Iba tanur maths aser science nung lesson sayudaktsütsü nungdak koli ajak shia sangdong ka züluang.
- Mesüra** **4**
- b. Na Tia/Tiala, class 11 nung azünger. Nai school asayadak moapu nung anütetsü ka bona aru. Ibaji school notice board ajanga metetdaksütsü aser shitakba kibur nem metetdaksütsü jangjayim shitak shia züluang.

SECTION – C (Orrlem)

4. **Itemi langzüang:**
- | | | |
|-----|--|---|
| (a) | Lplashi teratet shiang. | 1 |
| (b) | Parnoki ne nem nok ka agütsütsü. (<i>Rarem leplashi leni meyipang</i>) | 1 |
| (c) | Yamaji (<i>Yange amshia oren ka yangluang</i>) | 1 |
| (d) | Itemji (<i>Yange amshia oren ka yangluang</i>) | 1 |
| (e) | Metsü, metsü (<i>Zülumen kasa saka tetezü balala adokdakja oren ka ka yangluang</i>) | 1 |

- (f) Ozü,ozü (*Zülumen kasa saka tetezü balala adokdakja oren kaka yangluang*) 1
- (g) Ramok leplashi kechi dang ajar? 1
- (h) Yange amshia sayuang: $\frac{1}{2} + \frac{1}{2} = 1$
- (i) Tongtimbang temetetsü
- (ii) Yamaji
- (i) Yange ajak agi tapu kwi shiang. 1
- (j) Ajaki rongsen aginür. (*Rarem leplashi leni meyipang*) 1
- (k) Apakijem züluang. Azzü ojang amshia oren ka yangluang. 1
- (l) Olui ongtrok mamar. 1
- (m) Pojen yutsür Posen jakreper. 1
- (n) Süngki ozü. 1
- (o) Teni tsükra nüktzü alur. 1

5. **Itemi Ao oshi nung meyipang:** 5
 Music has great qualities of healing a person emotionally and mentally. Music is a form of meditation. Music is known as the universal language because it knows no boundaries. It flows freely beyond the barriers of language, religion, country, etc. Anybody can enjoy music irrespective of his age.

SECTION – D (Kaketkeno Zülu)
Otsü

6. Longkhüm yimtak yimdong pezü tenüngtem shiang. 1
7. Tenem ozüji pur külen Mezapangi kechi ken aten? Tetezü dang shiang? $1+1=2$
8. Nükmen aibelenba takoksatemji kechisa? 2
9. Takokba lanur kaji shiba? Takokba lanur ka teinyaktsü indang shiang. $1+2=3$
10. Ozüing tetezü kechi? Putu mendeni inyaktsü tongtimbang ozüing kar shiang. $1+2=3$
11. Yimya tamajungtemji kechisa aser item nungjagi koda kümzüka litettsü? $2+2=4$
12. a. “*Küdong bendanglar lo, yongyimtsümang ni?*”
 Iba ken ya shirnoki kodang atenba? Kechi tensa ka nung aten rasaa züluang. $1+1+3=5$
- Mesüra**
- b. Molok atakdang nükmen kwi agi tenzüker? Lanur ka taküm nung nükmen aibelenra kechi ataloker? Nükmen aibelenba takoksa shiang. $(1+2+2=5)$

Sangro

13. 'Putisü yimjung' rateta shiang. 1
14. "Tasütait nelabosa linük nüklai aitkümsa" iba oren koba sangro nungi?
Oren jagi kechi ashir? 1+1=2
15. Takarsang asüdang kechi atalok? 2
16. 'Süngpu Ungerkong Penzü' sangro nung teyangluri meimchir nem
Shisadangtsü doktsüba tapu anaji kechisa? Naia koba shitak ta ashir? 3
17. Jalatemi tebu mangyimba mapang kechisa bilemtet? 3
18. "Taochi agibo nisung ka teküboki meyoker, abenji temeim nung terendang
mangutsü" koba sangro nungi agitet rasajang. 1+3=4
19. a. "*Tiyazü ochi aküm, ochi tiyazü aküm.*"
- (i) Koba sangro nungi? 1
- (ii) Shibai zülu? 1
- (iii) Olongji rateta züluang? 3

Mesüra

- b. "*Parnoki rara nung makokyonga
Tasür aser meyipa shilanger nüngjibosa
Linüki tenüing asanger.*"
- (i) Koba sangro aser shibai mejem? (2)
- (ii) Agüja aliba orenji ratetjang. (3)

Yimdangjem

20. Ashinuo ya komala nisung ka liasü rasaa shiang. 2
21. Rachel kwi tashi azüing? Parnoki shiba dak aka? 1+2=3
22. a. "*Tanü asüing temulungjang tashitak aketer mejangba mesakba aika
ataloker.*"
- (i) Ya shibai shiba atema jembiba? 2
- (ii) Kechiba ya jembitsüsa aküm otsüji rasaa shiang. 3
- Mesüra**
- b. Lensennguba aser teyi parnok süng akoi aoba anogo nung kechi atalok
rasaa züluang. (5)
